

Beszámoló a Rákóczi nyomában a Kelet-Felvidéken megvalósult tanulmányi kirándulásról

A kirándulást megelőzően előkészítő órákat tartottunk tanulóinkkal.

Ezeken az alkalmakon megismertük az államhatáron kívüli elhelyezkedés okait, a jelenlegi etnikai összetételt. A tanulók ismertették a felkeresni kívánt városok, települések nevezetességeit, különös tekintettel a Rákóczi-család által érintett területekre. Kapcsolódási pontokat kerestünk a történelmi, földrajzi, irodalmi tanulmányainkkal.

Elkészítettük a transzparenst a Határtalan pályázat logójával, amit minden meglátogatott helyszínen meg fogunk örökíteni.

A kirándulás 2024. május 6-9-ig tartó időszakban valósult meg.

1. nap

FÜLEK

Neve talán régi magyar személynévből ered, de nevének több magyarázata is létezik. Lehet, hogy egy Filek nevű pásztorról és a Füles nevű kincset találó kutyáról, más monda szerint várának építetőjéről, Fulkórol neveztek el. Egy másik magyarázat szerint Fulko lovag építtette védelmi célból.

Megtudtuk, hogy Fulkó lovag a tatárjárás idején haranggal csalogatta magához a tatárok elől menekülőket, akiket aztán kirabolt és megölt. Tény, hogy meggyilkolta a rokonát is, amiért aztán a király párbajra ítélte, de hála a barátainak, kegyelmet kapott. Ennek ellenére folytatta a gonosz tetteit. A király mindezt megelégedve arra ítélte, hogy meztelenül párbajozzon egy harcossal. Fulkó azonban megszökött.

Thökölyék lefizettek egy parasztot, hogy gyűjtsa fel a házát. Az öröknek kellett volna jelenteniük a tüzet és ezalatt támadták volna meg a várat. Ám a várkapitány ezt megtudta, a parasztot felakasztatta és négyfelé vágatta.

1682-ben a török pasa levelet küldött Thökölynek, amelyben kinevezte a birodalom királyának. Thököly az utolsó pillanatban viszont meggondolta magát, és nem fogadta el a kinevezést.

A vár megtekintése Bakancslistás hely volt.

BETLÉR

1700 körül felépített reneszánsz és barokk stílusú kastély építésekor költözött gróf Andrassy István Krasznahorkáról Betlérre. Később klasszicista stílusban átépítették, bővítették és angolparkkal vették körül.

Az épületet a többszintes francia várkastélyok mintájára építették át. Az Andrassy család kényelmes vendégszobákat, vadászszalont, játéktermet, ebédlőt és könyvtárat alakított ki. Az Andrassy család egészen a második világháború végéig a kastélyban élt.

A kastélyt övező park a legnagyobb történelmi botanikus kert Szlovákiában. A parkban a korabeli divatnak megfelelően vízesést, szökőkutakat építettek ki, szobrokat, ágyúkat állítottak fel.

A kastély megtekintése Bakancslistás hely volt.

ROZSNYÓ

Az első városi előjogokat Nagy Lajos adományozta a városnak. A középkorban főleg aranyat és ezüstöt bányásztak itt, később a vasérc kezdett egyre nagyobb szerepet játszani. A Rákóczi-féle szabadságharc idején a Nagyságos Fejedelem többször is innen irányította az uralma alatt lévő országrészeket.

VÁRHOSSZÚRÉT

Az első nap fáradalmait Várhosszúréten pihentük ki, egy diákszálláson. A tulajdonos, Parditka József helyi vállalkozó. A szállásadás mellett megmutatta mezőgazdasági üzemét is. Félve fotózkodtunk az állatok társaságában. Látogatást tettünk a falu ezermesterénél, Rigó Bélánál is,

akinél megcsodáltuk faragott kapuit. Vacsora után még tettünk egy túrát a közeli vízeséshez.

2. nap

VÁRHOSSZÚRÉT

A svédasztalos reggelit követően meglátogattuk a helyi iskolát. Ebbe az iskolába csak alsó tagozatos diákok járnak. Egy osztály van, az osztálylétszám 10 fő. A felsőbb tanulmányokat a közeli Rozsnyón folytatják a gyerekek.

SZÁDELŐI-VÖLGY

Ahogy tovább indulunk a völgyön keresztül vezető tanösvényen, rögtön gyönyörű környezetbe csöppentünk: a hegyhasadék oldalai magasodnak körülöttünk látványos sziklakkal kísérvé. A Szádelői-völgy a Szlovák-karszt legrégebb rezervátuma. Keletkezését a Szár-pataknak köszönheti.

Hol balra, hol jobbra bukkant elő a Szár-patak, amely zúgókat, kisebb vízeséseket alkot. A táj különleges növény- és állatvilágáról a tanösvény tábláiról tájékozódhatunk.

Fáradalmainkat a turistaháznál pihentük ki.

KASSA

Kassa városában először megnéztük a rodostói emlékházat, amit a Hóhérbástya toldaléképületében alakították ki. Rákóczi emlékművet is emeltek az udvaron. Alaprajzában vannak eltérések, mégis hasonmása az eredetinek, ami a Márvány-tenger parti kisvárosban Rákóczi szerény lakhelyéül szolgált.

Ferenc József császár engedélye után 1906-ban II.Rákóczi Ferenc fejedelem hamvait hazaszállították, Kassán a Szent Erzsébet-dóm kriptájában helyezték örök nyugalomra. A városra azért esett a választás, mert a fejedelem nemcsak többször megfordult a városban, de a felkelés irányítását is intézte innen. A dóm alagsorában megkoszorúztuk a nagyságos fejedelem szarkofágját.

A város megtekintése Bakancslistás hely volt.

KÉSMÁRK

Késmárk meghatározó épülete az élénkpiros színű új evangélikus templom, melynek egyik oldalkápolnájában alakították ki a Thököly-mauzóleumot. Az egykori kuruc vezér Törökországból hazahozott hamvait 1909-ben helyezték örök nyugalomra. Thököly szarkofágjánál is elhelyeztük koszorúnkat.

A város megtekintése Bakancslistás hely volt.

POPRÁD

A második szállásunk Poprádon volt, ami a síelők egyik központja. Itt egy szállodában kaptunk elhelyezést. Vacsora után még megnéztük a várost éjjeli kivilágításban.

3. nap

EPERJES

Utunkat Eperjes városának felfedezésével folytattuk. A város főterén totót oldottunk meg a Kárpátokról, majd megkerestük a Rákóczi – házat, ahol a család valamennyi fejedelmi tagja megfordult.

Megnéztük a város sétáló utcáját is, ahol mindenki kedvére választhatott a helyi fagyaltkülönlegességek közül.

SZEPES VÁRA

Négy hektáros kiterjedésével Közép-Európa egyik legnagyobb vára. A várhoz a legrövidebb, és egyben a legmeredekebb utat választottuk.

Legrégibb része a 11-12. században épített kör alakú lakótorony. A vár fokozatosan nyerte el mai formáját és kiterjedését. Bár a Szapolyai-család több mint 70 várat birtokolt, a szepesi várat tartották a családi várnak és ott is székeltek.

Ez a vár Szapolyai János magyar király szülőhelye.

Ott jártunkkor szerencsénkre várjátékokat is láthattunk.

A vár megtekintése Bakancslistás hely volt.

IMREFALVA

Szállásunk Imrefalván volt. Itt a szálloda előtt egy hatalmas víztározó van, amit a környékbeli patakok vizének összegyűjtésével alakítottak ki. Vize vízerőművet táplál, a környék üdülőhely.

4. nap

KRASZNAHORKAVÁRALJA

2012-ben a vár alatti telepen élő két gyerek cigarettázás közben felgyújtotta a füves domboldalt. Az erős szélben a tetőszerkezet is lángra kapott és beomlott, de a mennyezetek többnyire megóvták a termeket.

A vár aljában megnéztük az Andrassy-mauzóleumot.

Az épület építéséhez a világ különböző márványbányáiból szállították a legjobb minőségű anyagot. A bejárat fölött hatalmas dombormű látható az Andrassyak címerével. A belsejében két márványból faragott szarkofág van, rajta a házaspár, Franciska és Andrassy Dénes portréja.

A mauzóleum kupoláját apró, aranyfüsttel bevont, velencei üvegdarabokkal díszítették. A térhatású oltárkép Franciskát ábrázolja, és több ezer színes márványdarabból áll.

Az egymillió aranykoronába került épület munkáinak számláit a munka végeztével a gróf elégette. A mauzóleum parkjában a család kedvenc tacskójának bronzszobra található.

Andrássy Dénes gróf bécsi tanulmányainak idején ismerkedett meg későbbi feleségével, a polgári származású Franciskával. Dénes szülei tiltakozásának ellenére házasságot kötöttek. Dénest ezzel a rangon alul kötött házasság miatt az apja megfosztotta az elsőszülöttnek kijáró jogaitól. Miután fivére után édesapja is elhunyt, végül Andrássy Dénes örökölte meg a hatalmas vagyont. A gyermektelen házaspár vagyonából több millió koronát fordított jótékony célokra. Franciska halála után a gróf úgy döntött, feleségének egy önálló kriptát építtet, amelyben majd ő is ott nyugszik az oldalán.

Krasznahorka megtekintése Bakancslistás hely volt.

A kirándulást követően megismertettük itthon maradt társainkkal azokat a helyszíneket, amiket felkerestünk. A Nemzeti Összetartozás Napján vetítéssel, PowerPoint-os bemutatóval egybekötött élménybeszámolót tartottunk az iskola közösségének élményeinkről. A bemutatót is megtekinthetik.

A diákok vetélkedőn mérhették össze ismereteiket.

Fotókiállítást szerveztünk az út során készített képekből.

A kirándulás után részt vettünk a Magyarország Háza által szervezett dokumentumfilm-vetítésen, Budapesten, az Uránia filmszínházban. A film címe: Törpének lenni egy óriásoknak szánt világban. A portréfilmben megismerhettük Nyikó Anetta életét, tragikus betegségét, és azt a lelkerőt, amivel képes volt sorsán felülemelkedni.

Látogatásunk a Magyarország Házában a pályázatban vállalt feladatunk volt.